

EAPC - Gestió i control de subvencions i ajuts

Els premis, inclosos o exclosos de l'àmbit objectiu de la Llei general de subvencions?

16-07-2020

Sovint, quan una administració pública vol concedir un premi, sorgeixen dubtes com ara quina és la seva naturalesa jurídica o quina és la normativa reguladora que l'empara, que són deguts a una atenció escassa i la poca claredat de l'ordenament jurídic i la jurisprudència.

Seguint el criteri de Miguel José Izu Belloso, es pot fer la següent classificació dels premis:

- Es parla de **premi honorífic** quan aquest no té contingut econòmic rellevant i s'adreça exclusivament a l'enaltiment social del beneficiat. Solen tractar-se de premis de caràcter honorífic que es poden exhibir en actes protocol·laris.
- Es parla de **premi jurídic** quan aquest, a banda del contingut honorífic o econòmic, atorga algun altre dret o relació jurídica. Per exemple, premis que s'utilitzen en l'àmbit de la contractació, i que l'Administració pot aplicar per seleccionar un bé o un producte que té interès a adquirir, com podria ser un concurs per seleccionar un cartell de la festa major d'un municipi. Aquesta modalitat es disposa a l'article 183 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic:

"[...]Son concursos de proyectos los procedimientos encaminados a la obtención de planos o proyectos, principalmente en los campos de la arquitectura, el urbanismo, la ingeniería y el procesamiento de datos, a través de una selección que, tras la correspondiente licitación, se encomienda a un jurado.

2. Las normas de la presente sección se aplicarán a los concursos de proyectos que respondan a uno de los tipos siguientes:

a) Concursos de proyectos organizados en el marco de un procedimiento de adjudicación de un contrato de servicios, en los que eventualmente se podrán conceder premios o pagos. El contrato de servicios que resulte del concurso de proyectos además también podrá tener por objeto la dirección facultativa de las obras correspondientes, siempre y cuando así se indique en el anuncio de licitación del concurso.

b) Concursos de proyectos con premios o pagos a los participantes [...]."

- El parla de **premi subvenció** quan s'utilitza el premi com acció de foment, amb l'objectiu d'estimular els particulars a realitzar activitats que s'estimin d'utilitat pública.

L'article 2 de la Llei general de subvencions (LGS) defineix una subvenció com a “toda disposición dineraria realizada por cualesquiera de los sujetos contemplados en el artículo 3 de esta Ley, a favor de personas públicas o privadas, y que cumpla los siguientes requisitos:

- a) Que la entrega se realice sin contraprestación directa de los beneficiarios.
- b) Que la entrega esté sujeta al cumplimiento de un determinado objetivo, la ejecución de un proyecto, la realización de una actividad, la adopción de un comportamiento singular, ya realizados o por desarrollar, o la concurrencia de una situación, debiendo el beneficiario cumplir las obligaciones materiales y formales que se hubieran establecido.
- c) Que el proyecto, la acción, conducta o situación financiada tenga por objeto el fomento de una actividad de utilidad pública o interés social o de promoción de una finalidad pública”.

Aquest article parla de “disposició dinerària”, però no queden exclosos els premis que consisteixin en l'entrega de béns diferents als diners. Aquests s'estableixen en la disposició addicional cinquena de la LGS:

“[...]1. Las entregas a título gratuito de bienes y derechos se regirán por la legislación patrimonial. 2. No obstante lo anterior, se aplicará esta ley, en los términos que se desarrollen reglamentariamente, cuando la ayuda consista en la entrega de bienes, derechos o servicios cuya adquisición se realice con la finalidad exclusiva de entregarlos a un tercero. 3. En todo caso, la adquisición se someterá a la normativa sobre contratación de las Administraciones públicas.”

- Finalment, hi ha els premis que s'atorguen en els **jocs de l'atzar**, en els quals qui participa arrisca una quantitat de diners en funció d'un esdeveniment futur i incert, ja sigui un sorteig, una competició, etc., i qui l'encerta rep una quantitat de diners o un altre bé, depenent, segon el cas, de la sort o les habilitats del jugador o jugadora. En aquest cas la relació entre l'administració i els participants és contractual.

Centrant-nos en els premis subvenció que concedeixen les administracions públiques, cal tenir present que, tot i el que disposa la LGS sobre els premis, s'aprecia la manca de desenvolupament reglamentari i la inexistència d'una regulació clara en l'ordenament jurídic i en la jurisprudència. Aquesta manca de regulació provoca que sovint es concedeixin premis amb un dèficit de garanties i control exigibles a qualsevol activitat dels poders públics.

De les determinacions de la LGS, se'n desprèn que els premis són considerats subvencions quan compleixen els requisits de l'article 2 de la LGS i es concedeixen prèvia sol·licitud de l'interessat.

No obstant això, s'han de regir també per la LGS els premis inclosos en la disposició addicional desena de la Llei, respecte als quals no cal sol·licitud prèvia dels interessats, excepte en els aspectes en què, per la seva naturalesa especial, no resulti aplicable:

“Disposición adicional décima. Premios educativos, culturales, científicos o de cualquier otra naturaleza. Reglamentariamente se establecerá el régimen especial aplicable al otorgamiento de los premios educativos, culturales, científicos o de cualquier otra naturaleza, que deberá ajustarse al contenido de esta ley, salvo en aquellos aspectos en los que, por la especial naturaleza de las subvenciones, no resulte aplicable.”

Per tant es pot concloure que s'associa o s'assimila legalment una determinada categoria de premis a la figura de les subvencions.

La tramitació dels premis subvenció s'han de regir pel procediment de concessió de subvencions establert en la LGS, i pels principis de publicitat, transparència, concurrència i objectivitat, tal com determina l'article 8 de la LGS. Per tant, el procediment de concessió de premis ha de comprendre l'aprovació de les bases reguladores i la convocatòria, la instrucció de l'expedient i la seva justificació. Una estructura bàsica de bases reguladores per a la concessió de premis subvenció podria ser la següent:

- Objecte
- Participants
- Procediment de concessió
- Jurat
- Criteris de valoració
- Quantitat del premi
- Ordenació, instrucció i resolució del procediment
- Entrega del premi
- Obligacions dels participants.

És evident que existeixen diferències insalvables entre la figura típica de subvenció i premi, que particularment es fan evidents pels aspectes relacionats amb la justificació i el reintegrament. De fet, en el cas dels premis rarament es produiran reintegraments, ja que la quantitat entregada no sol estar afectada a un destí particular.

Pel que a la comunicació de la informació de subvencions a la Base de dades nacional de subvencions (BDNS), l'apartat 4.3 del document [FAQ d'abril de 2020](#) estableix que, excepte els premis establerts en l'article 4.a de la LGS (els concedits sense prèvia sol·licitud de l'interessat), la resta es regeixen per la LGS, i conseqüentment la convocatòria s'ha de publicar pel conducte establert en la LGS, i la concessió i el pagament s'hauran de registrar igualment a la BDNS.

Pel que fa als premis que no tenen contingut econòmic, que són merament honorífics, no és obligatori informar-los a la BDNS, ni tampoc si el premi és un petit record, una medalla, o un bé de valor reduït que representa un testimoni de reconeixement.

Finalment, pel que fa als premis en espècie, que consisteixen en el lliurament de béns, drets o serveis adquirits amb la finalitat exclusiva d'entregar a un tercer, també s'han de registrar a la BDNS. En aquest cas, l'import del premi subvenció concedit és el preu d'adquisició dels béns, drets o serveis objecte del premi.

Marta Mas Valentí

Tècnica de serveis econòmics amb adscripció a Intervenció - Control Financer de la Diputació de Girona